

Redagavo: Ramunė Lūžaitė (1997.05.14)

Įstatymas paskelbtas: Žin., 1990, Nr.29-692

Neoficialus įstatymo tekstas

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ PARTIJŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. I-639, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.91-1763 (94.11.25)
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ ORGANIZACIJŲ
ĮSTATYMO PAKEITIMO

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1995 m. sausio 1 dienos.

*** Pabaiga ***

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ ORGANIZACIJŲ
Į S T A T Y M A S**

Įstatymo pavadinimas pakeistas:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

Politinių partijų ir politinių organizacijų įvairovė užtikrina Lietuvos Respublikos politinės sistemos demokratiškumą. Politinės partijos ir politinės organizacijos jungia Lietuvos Respublikos piliečius bendriems politiniams tikslams įgyvendinti, padeda formuoti ir išreikšti Lietuvos piliečių interesus ir politinę valią.

Lietuvos Respublikos Seimas, siekdamas garantuoti politinių partijų ir politinių organizacijų lygiateisiškumą ir užtikrinti, kad jų veikla tarnautų nepriklausomos demokratinės Lietuvos valstybės stiprinimui bei visuomenės pažangai, priima ir skelbia šį įstatymą.

Preambulės pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

I. BENDRIEJI NUOSTATAI

1 straipsnis. Teisė jungtis į politines partijas ir politines organizacijas

Lietuvos Respublikos piliečiai turi teisę jungtis į politines partijas ir politines organizacijas ir dalyvauti jų veikloje. Politinių partijų ir politinių organizacijų nariu gali būti tik Lietuvos Respublikos pilietis, turintis aktyviają rinkimų teisę.

Tuo mat metu Lietuvos Respublikos pilietis gali būti tik vienos politinės partijos ar politinės organizacijos nariu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

2 straipsnis. Politinių partijų ir politinių organizacijų veiklos pagrindai

Politinės partijos ir politinės organizacijos veikia, laikydamosi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, šio bei kitų įstatymų ir savo veiklą grindžia nustatyta tvarka įregistruotu partijos ar politinės organizacijos statutu (įstatais).

Lietuvos Respublikos teritorijoje negali būti steigiamos ir veikti kitų valstybių politinės partijos ir politinės organizacijos, jų padaliniai ir organizacijos.

Draudžiama steigti ir veikti politinėms partijoms ir politinėms organizacijoms, kurių programiniuose dokumentuose propaguojama ar veikloje praktikuojama rasinė, religinė, socialinė klasinė nelygybė ir neapykanta, autoritarinio ar totalitarinio valdymo, valdžios užgrobimo prievarta metodai, karo ir smurto propaganda, žmogaus teisių bei laisvių pažeidimai, kitokios idėjos bei veiksmai, prieštaraujantys Lietuvos Respublikos konstitucinei santvarkai ir nesuderinami su visuotinai pripažintomis tarptautinėmis teisės normomis.

Vadovaujantieji politinės partijos ar politinės organizacijos organai turi būti tik Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

II. POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ ORGANIZACIJŲ STEIGIMAS, JŲ VEIKLOS SUSTABDYMAS IR NUTRAUKIMAS

3 straipsnis. Politinių partijų ir politinių organizacijų steigimas

Politinei partijai ar politinei organizacijai įsteigti būtina, kad ji turėtų Lietuvoje ne mažiau kaip keturis šimtus steigėjų, savo suvažiavime ar konferencijoje patvirtintą statutą (įstatus), programą ir išrinktus vadovaujančiuosius organus.

Steigiamos partijos ar politinės organizacijos programa ir statutas (įstatai) negali prieštarauti Lietuvos Respublikos įstatymams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

4 straipsnis. Politinių partijų ir politinių organizacijų registravimas

Politines partijas ir politines organizacijas registruoja Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija politines partijas ar politines organizacijas registruoja ne vėliau kaip per mėnesį nuo statuto (įstatų), programos, konferencijos ar suvažiavimo protokolo pateikimo dienos, jeigu nėra pažeisti šio įstatymo 1, 2 ir 3 straipsnio reikalavimai.

Registruojamos politinės partijos ar ir politinės organizacijos pavadinimas ir simbolika turi skirtis nuo jau registruotų politinių partijų ir politinių organizacijų pavadinimų ir simbolikos.

Atsisakius registruoti politinę partiją ar politinę organizaciją, apie tai ne vėliau kaip per tris dienas raštu pranešama steigėjams ir nurodomos atsisakymo priežastys.

Apie statuto (įstatų), programos pakeitimus politinės partijos ir politinės organizacijos per penkiolika dienų privalo raštu pranešti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, pateikdamos jai šio straipsnio antroje dalyje nurodytus dokumentus.

Jei politinė partija ar politinė organizacija pakeitė pavadinimą, ji perregistruojama šio įstatymo nustatyta tvarka.

Politinė partija ar politinė organizacija ir jų statutuose (įstatuose) nurodytos organizacijos yra juridinis asmuo nuo partijos ar politinės organizacijos įregistravimo dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

5 straipsnis. Politinių partijų ir politinių organizacijų veiklos sustabdymas

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija sustabdo politinės partijos ar politinės organizacijos veiklą, jeigu ji pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstituciją ar šį įstatymą.

Teisingumo ministerija, sužinojusi apie įstatymo pažeidimą, apie tai raštu praneša politinės partijos ar politinės organizacijos vadovaujantiems organams, nurodydama, kokie įstatymų reikalavimai pažeisti, ir nustatydama terminą pažeidimams pašalinti. Jei nustatytu terminu pažeidimas nepašalinamas, politinės partijos ar politinės organizacijos veikla sustabdoma.

Rinkiminės kampanijos metu politinės partijos ar politinės organizacijos veiklą gali sustabdyti tik Vilniaus apygardos teismas, kurio sprendimas įsiteisėja nuo paskelbimo.

Sustabdžius politinės partijos ar politinės organizacijos veiklą, jai draudžiama naudotis visomis masinės informacijos priemonėmis, vykdyti agitaciją ir propagandą, dalyvauti rinkimuose.

Politinės partijos ar politinės organizacijos veikla negali būti sustabdyta ilgesniam negu šešių mėnesių laikotarpiui. Jeigu politinė partija ar politinė organizacija po to, kai jos veikla bus sustabdyta, nepašalina pažeidimų ar per metus nuo jos veiklos sustabdymo dienos vėl pažeidžia Lietuvos Respublikos įstatymus, partijos ar politinės organizacijos veikla sustabdoma vieneriems metams.

Pašalinusi pažeidimus, politinė partija ar politinė organizacija apie tai praneša Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, kuri, gavusi tokį pranešimą, per penkias dienas leidžia politinei partijai ar politinei organizacijai tęsti veiklą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

Nr. I-639, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.91-1763 (94.11.25)

6 straipsnis. Politinių partijų ir politinių organizacijų veiklos pasibaigimas

Politinės partijos ar politinės organizacijos veikla pasibaigia:

- 1) jei pati partija ar politinė organizacija nutraukia savo veiklą statute (įstatuose) nustatyta tvarka;
- 2) jei partijos ar politinės organizacijos veiklą nutraukia Vilniaus apygardos teismas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

Nr. I-639, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.91-1763 (94.11.25)

7 straipsnis. Politinių partijų ir politinių organizacijų veiklos nutraukimas

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos teikimu Vilniaus apygardos teismas gali nutraukti politinės partijos ar politinės organizacijos veiklą, jeigu po pakartotinio veiklos sustabdymo ji per metus pažeidžia Konstituciją ar šį įstatymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

Nr. I-639, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.91-1763 (94.11.25)

8 straipsnis. Apskundimo tvarka

Atsisakymas registruoti politinę partiją ar politinę organizaciją, jos veiklos sustabdymas gali būti apskūstas Vilniaus apygardos teismui, kuris skundą išnagrinėja per 3 dienas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

Nr. I-639, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.91-1763 (94.11.25)

III. POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ ORGANIZACIJŲ VEIKLOS GARANTIJOS

9 straipsnis. Politinių partijų ir politinių organizacijų veikimo laisvė

Visos politinės partijos ir politinės organizacijos Respublikos teritorijoje veikia laisvai ir savarankiškai. Valstybės organams, įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, taip pat visuomeninėms organizacijoms ir atskiriems pareigūnams draudžiama kištis į politinių partijų ir politinių organizacijų vidaus reikalus. Asmenys, trukdantys politinei partijai ar politinei organizacijai veikti, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

Valstybės organai, įmonės, įstaigos ir organizacijos, visuomeninės organizacijos, kitos politinės partijos ir politinės organizacijos, taip pat asmenys privalo atlyginti politinei partijai ar politinei organizacijai neteisėtais veiksmais padarytą materialinę ir moralinę žalą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

10 straipsnis. Politinės partijos ar politinės organizacijos veiklos apribojimas

Politinių partijų ir politinių organizacijų organizacinė struktūra grindžiama tik teritoriniu principu. Darbo kolektyvuose negali būti steigiami ir veikti politinių partijų ir politinių organizacijų padaliniai.

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos karininkai ir liktiniai, kadriniai vidaus reikalų ir valstybės saugumo tarnybų darbuotojai, teisėjai, prokurorai, tardytojai negali būti politinių partijų ir politinių organizacijų nariais.

Asmenų, įstatymo nustatyta tvarka pašauktų atlikti krašto apsaugos tarnybą, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos ar Vyriausybės paskirtų į pareigas Krašto apsaugos ir Valstybės saugumo departamentuose, Vidaus reikalų ministerijoje, Prokuratūroje, taip pat valstybės kontrolės pareigūnų narystė politinėje partijoje ar politinėje organizacijoje sustabdoma visam tarnybos ar darbo laikui.

Asmuo, kurio narystė politinėje partijoje ar politinėje organizacijoje sustabdyta, negali rinkti ir būti renkamas į politinės partijos ar politinės organizacijos bei jos padalinių organus ir vykdyti jų pavedimų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

11 straipsnis. Politinių partijų ir politinių organizacijų nuosavybė

Politinėms partijoms ir politinėms organizacijoms nuosavybės teisė gali priklausyti pastatai, įrengimai, leidyklos, spaustuvės, transporto

priemonės bei kiti objektai, taip pat kitas turtas, reikalingas jų statute (įstatuose) numatytiems uždaviniams įgyvendinti.

Politinių partijų ir politinių organizacijų nuosavybės teises reglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai.

Politinės partijos ir politinės organizacijos turi teisę naudotis pastatais ir kitokiu turtu pagal panaudos ar nuomos sutartis su valstybinėmis ir visuomeninėmis organizacijomis, įmonėmis ir piliečiais.

Politinių partijų ir politinių organizacijų lėšas sudaro jos narių mokesčiai, iš leidybinės veiklos gautos pajamos, piliečių bei visuomeninių organizacijų dovanotos lėšos ir kitos teisėtai gautos pajamos.

Valstybinės valdžios ir valdymo organai, valstybinės įmonės, įstaigos ir organizacijos neturi teisės kokia nors forma ar būdu finansuoti politinių partijų ir politinių organizacijų bei jų padalinių, taip pat politinėms partijoms ar politinėms organizacijoms atstovaujančių Seimo narių ar savivaldybių tarybų narių arba jų grupių.

Politinės partijos ir politinės organizacijos negali gauti lėšų ar kitokio turto, kuriuos skiria kitų valstybių valdžios bei valdymo organai, valstybinės organizacijos ar fondai.

Politinės partijos ir politinės organizacijos gali gauti lėšų ar kitokio turto iš tarptautinių organizacijų, nevalstybinių organizacijų, fondo ir asmenų tik Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Neteisėtai gautos lėšos ir turtas teismo sprendimu perduodamas Lietuvos Respublikos nuosavybėn.

Partijos ar politinės organizacijos narys neturi teisės į politinės partijos ar politinės organizacijos turtą ir neatsako už politinės partijos ar politinės organizacijos skolas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

12 straipsnis. Teisė gauti lėšų iš Valstybės biudžeto

Politinės partijos ir politinės organizacijos, atstovaujamos Lietuvos Respublikos Seime, turi teisę įstatymo nustatyta tvarka gauti dotacijų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

13 straipsnis. Politinių partijų ir politinių organizacijų finansinės veiklos kontrolė

Politinių partijų ir politinių organizacijų finansinę veiklą kontroliuoja Respublikos finansų įstaigos. Politinės partijos ir politinės organizacijos kasmet, ne vėliau kaip iki ateinančių metų vasario 1 dienos, pateikia finansų įstaigoms metų finansinės veiklos deklaraciją, viešai paskelbia apie savo biudžeto pajamas ir jų šaltinius, išlaidas ir jų paskirtį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

14 straipsnis. Teisė dalyvauti tvarkant valstybinius reikalus

Visos politinės partijos ir politinės organizacijos turi lygiai teisę dalyvauti valstybinės valdžios organų rinkimuose. Rinkimų metu visų politinių partijų ir politinių organizacijų kandidatams į deputatus sudaromos vienodos galimybės nemokamai naudotis valstybinėmis masinės informacijos priemonėmis Lietuvos Respublikos rinkimų įstatymuose nustatyta tvarka.

Politinės partijos ir politinės organizacijos turi įstatymų leidybos iniciatyvos teisę savo respublikinių organų asmenyje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

15 straipsnis. Teisė sudaryti politinių partijų ir politinių organizacijų koalicijas, sąjungas

Politinės partijos ir politinės organizacijos turi teisę sudaryti koalicijas, sąjungas, rinkiminius blokus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

16 straipsnis. Teisė skleisti informaciją apie politinės partijos ar politinės organizacijos veiklą

Politinės partijos ir politinės organizacijos turi teisę nekliudomai raštu, žodžiu ar kitais būdais skleisti informaciją apie savo veiklą, propaguoti politinės partijos ar politinės organizacijos idėjas, tikslus ir programą.

Politinės partijos ir politinės organizacijos turi teisę steigti masinės informacijos priemones, išskyrus radiją ir televiziją, taip pat nustatyta tvarka naudotis valstybinėmis spaudos ir kitomis masinės informacijos priemonėmis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

17 straipsnis. Teisė organizuoti masinius renginius

Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka politinės partijos ir politinės organizacijos turi teisę rengti mitingus, demonstracijas, susirinkimus ir kitokius masinius renginius.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

18 straipsnis. Politinių partijų ir politinių organizacijų atsakomybė

Politinė partija ar politinė organizacija, neteisėtais veiksmais padariusi materialinę ar moralinę žalą valstybei, jos įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, piliečiams, kitoms politinėms ar visuomeninėms organizacijoms, privalo iš savo turto atlyginti šią žalą Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

IV. BAIGIAMIEJI NUOSTATAI

19 straipsnis. Politinių partijų ir politinių organizacijų tarptautiniai ryšiai

Politinės partijos ir politinės organizacijos turi teisę palaikyti ryšius su kitų valstybių politinėmis partijomis bei politinėmis organizacijomis, tarptautinėmis ir kitokiomis organizacijomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

20 straipsnis. Politinių partijų ir politinių organizacijų veiklos kontrolė

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija kontroliuoja, ar politinės partijos ir politinės organizacijos nepažeidžia Lietuvos Respublikos įstatymų.

Reikalauti sustabdyti ar nutraukti politinės partijos ar politinės organizacijos veiklą turi teisę Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras. Dėl politinių partijų ar politinių organizacijų veiklos sustabdymo ar nutraukimo gali kreiptis kitos politinės partijos ar politinės organizacijos.

Reikalavimas ar kreipimasis dėl politinės partijos ar politinės organizacijos veiklos sustabdymo ar nutraukimo turi būti išnagrinėtas per mėnesį nuo jo gavimo dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-499, 94.06.15, Žin., 1994, Nr.48-891 (94.06.24)

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PIRMININKAS

V. LANDSBERGIS

Vilnius, 1990 m. rugsėjo 25 d.

Nr. I-606